

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 457-1908)

Originalt emne

Jernbanevæsen

Jernbanevæsen/Aarhus Randers elektriske Jernbane (Projekt)

Uddrag fra byrådsmødet den 7. januar 1909 - side 11

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 457-1908)

Andragende fra Aarhus-Randers elektriske Jernbane om Bevilling af 1000 Kr. til Udgifterne ved foreløbige Arbejder.

Formanden meddelte, at der i Banens Forretningsudvalg var ført lange Forhandlinger dels om selve Baneanlægget dels om et Anlæg for Lys og Kraft. Det sidste Spørgsmaals Løsning var egentlig en Betingelse for det førstes, og Forhandlingerne havde derfor faaet en ret mangesidig Karakter, saa der forelaa ikke endnu et egentlig Projekt. Det Spørgsmaal, der nu forelaa, var altsaa, om Byraadet vilde være med til at deltage i Udgiften til Forarbejderne, hvad der vel ikke var Tvivl om, skønt den Side af Sagen i Grunden forlængst burde have foreligget.

Filtenborg kunde godt gaa med til Bevillingen under Forudsætning af, at de øvrige interesserede Kommuner bevilgede et tilsvarende Beløb. Han havde set, at man ventede stor Indtægt af Trafikken til Riis Skov og Vejlbj, men skulde det blive Tilfældet, tvivlede han dog om, at Aarhus havde større Interesse af at faa Banen langs Stranden.

Formanden havde stedse, naar Spørgsmaalet om at lægge Banelinien langs Stranden havde været fremme i Udvalget, taget bestemt Forbehold.

Vestesen ansaa det for heldigt allerede nu at berøre Spørgsmaalet om Frembringelsen af

Elektricitet til Banens Drift. Da Tanken om Banen kom frem, var det Meningen at hente Kraften fra de danske Moser, men efter den ganske vist ret flygtige Undersøgelse, Taleren havde foretaget, kunde der meget godt være Tale om, at et kommunalt Elektricitetsværk kunde tage Konkurrencen op med en saadan Mosekraftstation. Aarhus Elektricitetsværk maatte nu kaldes et stort Værk, og det var ikke umuligt, at det kunde levere Banen Kraften billigere end den eventuelle Mosekraftstation. Det forekom ham derfor rimeligt, at Byraadet forlangte Projektet udleveret til nærmere Undersøgelse angaaende dette Spørgsmaal, og han vilde foreslaa, at Bevillingen gjordes afhængig af, at Projektet blev udleveret til Gennemsyn.

Formanden troede ikke, der forelaa andet end det, Byraadet var bekendt med. Udvalget havde sikkert intet imod at forelægge Projektet for Byraadet, naar det var udarbejdet, men at gøre det til en Betingelse syntes vel skarpt; Talerens Tilsagn i den Henseende maatte være tilstrækkelig.

Jakob Jensen ansaa det for givet, at Byraadet maatte bevilge Beløbet, da det, da det tiltraadte Udvalget, maatte have været klar over, at der vilde blive foreløbige Udgifter. Han ønskede at anmode de delegerede fra Aarhus om at lægge alt ind paa at forhindre, at Sporet blev ført langs Stranden. Byen var nu meget utilfreds med det Spor, der alt laa langs Stranden, og havde gjort sin Indflydelse gældende for at faa det bort, hvad ganske vist hidtil ikke var lykkedes, men skulde man nu faa elektrisk Kørsel der, fik man aldrig Kyststrækningen fri. Angaaende Leveringen af Elektricitet var Taleren stemt for at gaa den af Hr. Vestesen foreslaaede Vej.

Mikael Johansen kunde fuldt ud slutte sig til Hr. Jakob Jensens Udtalelse, idet det ikke gik an, at Byen selv lavede Konkurrence ikke blot til sit Elektricitetsværk, men ogsaa til sine Grunde. Hvis Banen førtes langs Stranden, vilde der desuden i Vejlbyskabes et meget farligt Skattely. Saa længe Regering og Rigsdag ikke vilde gaa med til at drage alle ind under den mellemkommunale Beskatning, burde Aarhus Byraad aldrig gaa med til en Linie langs Stranden.

Müller ansaa det for selvfølgeligt, at Aarhus ikke kunde gaa med til at lægge Banen langs Kysten og føre 24 Tog daglig i hver Retning ad den Vej. Forøvrigt var det vist ikke Udvalget, men en Ingeniør, der foreslog at føre Banen den Vej, nærmest vel for Lettelser i teknisk Henseende. Med Hensyn til Kraftleveringen var Projektet næppe saa langt fremme endnu, at man kunde faa detaillerede Oplysninger.

Vestesen havde kun tænkt paa at faa udleveret saa meget Materiale, at Aarhus Elektricitetsværk kunde kalkulere sin Leveringspris. Angaaende Banens Indførelse i Byen var han fuldt paa det rene med, at den nuværende Bane var saa uheldig som mulig, men han kunde derimod meget godt tænke sig et elektrisk Banespor lagt langs Stranden, hvis Statsbanesporet kom bort, og der blev anlagt en pragtfuld Vej i Stedet, hvad hele Sagen burde ende med.

Formanden vilde nødig nu have nogen Diskussion om de to store Spørgsmaal, Banens Retning og Levering af Kraft, men skulde kun angaaende det sidste bemærke, at det var netop dette Spørgsmaal, det nu skulde drøftes og undersøges i Udvalget, saa Oplysninger derom vilde altsaa snart komme til at foreligge for Byraadet.

Jakob Jensen tænkte sig den Mulighed, at Statsbanerne ikke vilde have det elektriske Tog til at løbe paa sine Skinner. Der skulde altsaa lægges et nyt Spor, hvis den elektriske Bane skulde føres langs Stranden, og saa kom man aldrig af med Statsbanesporet. Under de nuværende Skattelove vilde Forholdene næppe blive heldige, hvis de skulde ordnes, som Hr. Vestesen tænkte sig, og der vilde ved at føre Banen Vest om Riis Skov skaffes lige saa stort Opland til Aarhus som ved at føre den Øst om Skoven.

Formanden skulde indrømme, at det kunde lyde meget godt med Talen om Øst og Vest om Riis Skov, men Vest om vilde i Virkeligheden være at føre Banen nær til Mundelstrup, hvor Bakkedraget vilde bevirke umaadelige Udgifter ved Anlægget.

Jakob Jensen gjorde gældende, at der med Hensyn til Stigningsforholdene var stor Forskel paa Dampjernbaner og elektriske Baner.

Formanden skulde gerne indrømme dette, men efter de nu foreliggende Oplysninger var Forskellen ikke saa stor, som man almindelig tænkte sig.

Müller slog fast, at Banen vilde faa større Stigning ved at føres Øst om Riis Skov end ved at føres Vest om efter den først tænkte Plan med Udgangspunkt i Finsensgadekvarteret.

Mikael Johansen skulde, hvis Skattelovene blev forandret som af ham før antydnet, være med til at aabne Vejene til og fra Byen saa vidt som muligt, men under de nuværende Forhold kunde han ikke være med til at vise de større Indtægter en Udvej til at blive fri for at betale Skat.

Andragendet bevilgedes.